

Νέο-Μερκαντιλισμός και η Χρεοκοπία της Ελλάδας

Ο Μερκαντιλισμός,¹ που ο όρος χρησιμοποιείται πιο συχνά από τον ορισμό του, ως οικονομικό δόγμα κυριάρχησε την χρονική περίοδο 1500-1750, μιας εποχής δυναμικών οικονομικών εξελίξεων που χαρακτηρίζεται από την ανακάλυψη της νέας ηπείρου της εύφορης Αμερικής, την δραματική αύξηση της βιομηχανίας και παγκόσμιας ναυσιπλοΐας, των διεθνών εμπορικών πολέμων και συναλλαγών, και της δημιουργίας νέων κρατών κι αποικιών ανά τον κόσμο. Η πεμπτουσία της οικονομικής πολιτικής του μερκαντιλισμού υπήρξε η προώθηση της βιομηχανικής παραγωγής μ' απώτερο σκοπό την αύξηση του εθνικού πλούτου ενός κράτους-έθνους. Ενώ το θεμελιώδες αξίωμα του είναι ότι : *«υπάρχει ένα ιδιόμορφο οικονομικό πλεονέκτημα στο κράτος που έχει θετικό εμπορικό ισοζύγιο και αντιθέτως ένας σοβαρός οικονομικός κίνδυνος το διατρέχει όταν έχει αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο»*. Ιδιαίτερα, το πλεονέκτημα του θετικού εμπορικού ισοζυγίου πληρωμών είναι ισχυρό κι οδηγεί στην οικονομική ευημερία ενός κράτους, όταν συνοδεύεται με καθαρή εισροή πολύτιμων μετάλλων (bullion).

Είναι σημαντικό να διατυπωθεί με σαφήνεια, ότι ο πρωταρχικός σκοπός της πολιτικής του μερκαντιλισμού ήταν *η μεγέθυνση της οικονομικής δύναμης κι αίγλης του κράτους-έθνους*, μιας έννοιας ξεχωριστής κι υπεράνω του συνόλου των μελών που το συνιστούσαν. Ενώ η μεσαιωνική αντίληψη του προορισμού του ανθρώπου στην επίγεια ζωή, ήταν η σωτηρία των αμαρτωλών ψυχών από το καθαρτήριο και της *laissez faire* ιδεολογίας, η μεγιστοποίηση του ατομικού συμφέροντος και του ηδονισμού, οι συγγραφείς και πολιτικοί ηγέτες του μερκαντιλισμού οραματίστηκαν τους υπηκόους του κράτους ως *εργαλείο ενός τελικού σκοπού* που ήταν η οικονομική δύναμη και το μεγαλείο του ίδιου του κράτους- έθνους. Αυτός ήταν ο μείζων λόγος που οι σχεδιαστές του μερκαντιλισμού αναζήτησαν μεθόδους ενδυνάμωσης του κρατικού μηχανισμού μέσω της *γραφειοκρατίας*, κι ενός *πλέγματος* ρυθμιστικών κανόνων που συνοψίζεται

¹ Το κλασικό έργο της σκέψης του μερκαντιλισμού που θεωρείται ως το αρχέτυπο μανιφέστο του δόγματος, είναι η πραγματεία του Thomas Mun (1664) "Treasure by Forraign Trade" Ως πηγές της συνοπτικής μας αφήγησης αποτελούν τα εξής συγγράμματα: Eli Heckscher (1935), Mercantilism George Allen, John Keynes (1935) General Theory, ibid. chap. 23, Notes on Mercantilism, Charles Kindleberger (1984) A Financial History Western Europe, Routledge, Adam Smith (1776) The Wealth of Nations, ibid. Penguin Classics, Philip Newman (1952) The Development of Economic Thought, Prentice Hall, J. Schumpeter(1954),History of Economic Analysis, Oxford Press, M.Blaug (1962) Economic Theory in Retrospect, R. Irwin, Wikipedia (2008), Mercantilism, <http://en.wikipedia.org>

αναλογικά ως ένα *σύστημα εθνικού οικονομικού σχεδιασμού*, με τη σημαντική διαφορά ότι περιελάμβανε ακόμη και τους κανόνες της ηθικής και της δικαιοσύνης.

Όμως, οι θεωρητικοί του μερκαντισμού επίμονα ισχυρίζονταν ότι οι συνολικές πλουτοπαραγωγικές πηγές του κόσμου είναι *στατικές ή περιορισμένες*, με αποτέλεσμα το ανυπέρβλητο των φυσικών συνθηκών να δημιουργεί μια θεμελιώδη *δυσαρμονία* στη *παράλληλη* επίτευξη της αύξησης του οικονομικού πλούτου των συναλλασσομένων κρατών. Αυτή η εξεχούσης σημασίας παράμετρος σαφώς υποδηλώνει ότι ο όγκος του παγκοσμίου εμπορίου είναι *σχεδόν αμετάβλητος* και υπό αυτή την έννοια, το *διεθνές εμπόριο* είναι αθροιστικώς ένα μηδενικό παιχνίδι (zero sum game), ήτοι, οποιοδήποτε επίτευξη *κέρδους* ενός κράτους συνεπάγεται την ταυτόχρονη οικονομική *ζημιά* του άλλου. Ως αποτέλεσμα, δεν είναι λογικώς δυνατόν να υπάρξει ένα σύστημα οικονομικής *ένωσης* που λειτουργεί με ρυθμιστικούς κανόνες που ωφελούν από κοινού όλα τα κράτη. Δηλαδή, η διατυμπάνιση της *αλληλεγγύης* είναι ένας άλλος *μύθος*, όπως αυτός της ταυτόχρονης επίτευξης της *γενικής ευημερίας* των κρατών μελών.

Η έννοια της *αλληλεγγύης*, παράλληλα με τον πομπώδη ισχυρισμό της επίτευξης της γενικής *ευημερίας* των κρατών μελών, αποτελεί την *αρχέτυπο* διακήρυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή η διακήρυξη που τα πραγματικά περιστατικά διαψεύδουν, συνιστά από κοινού με την αναζήτηση του *raison d'etre* της πρωτοφανούς επίθεσης κατά του μερκαντισμού των κλασσικών, ιδιαίτερα του Adam Smith, την αφορμή της ανασκόπησης της *εμποροκρατίας*. Ενός δόγματος που παρά την παλαιότητα του είναι συνυφασμένο με την οικονομική συγκυρία της σύγχρονης Ελλάδος. Γι αυτό τον λόγο οι απόψεις που θα διατυπωθούν εκτιμούμε ότι θα αποβούν *ωφέλιμες* στον αναγνώστη, αφού εκφράζονται με βάση και κινητήρια δύναμη το *πολιτικό και κοινωνικό κλίμα* που είναι συνυφασμένο με τα σοβαρά διαχρονικά, αλλά και τα τρέχοντα προβλήματα ενός έθνους. Το οξύ πρόβλημα της ενδεχόμενης *δημοσιονομικής χρεωκοπίας* της Ελλάδος, είναι γνωστό ότι συνδέεται άρρηκτα με τα δίδυμα μακροχρόνια ελλείμματα του *προϋπολογισμού* του κράτους και του *διεθνούς ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών*. Το έλλειμμα των διεθνών συναλλαγών, που συνιστά το κύριο σημείο αναφοράς της παρούσης ανάλυσης, είναι απόρροια ενός συστήματος *νέο-μερκαντισμού* που εφαρμόζει σταθερά με αδιάρρηκτη συνέπεια η Γερμανία. Το πιο ισχυρό οικονομικά κράτος της «αλληλέγγυας ένωσης» από την σύσταση της Συνθήκης του Μάαστριχτ

(1992), ανελλιπώς επιτυγχάνει *πλεονασματικά* διεθνή ισοζύγια συναλλαγών κι ως φυσικό τα αδύναμα κράτη-μέλη και οι *παρασιτικές* οικονομίες όπως της χώρας μας, να καταγράφουν αντίστοιχα *ελλείμματα*. Έτσι, οι ευάλωτες οικονομίες με επιπρόσθετο φορτίο τα *δυσβάστακτα δημοσιονομικά χρέη*, εντυπωσιακά άρχισαν να καταρρέουν στο θυελλώδες ξέσπασμα της πρόσφατης κρίσης.

Οι Γερμανοί ποτέ δεν πίστεψαν στην νομισματική άποψη του Hume και στον ισχυρισμό του ότι το χρήμα αποτελεί το λάδι της μηχανής, είναι μόνο ένα *σύμβολο* αποτίμησης της αξίας του πλούτου ενός έθνους και συνεπώς το εμπορικό πλεόνασμα υπό μορφή πολύτιμων μετάλλων δεν έχει εγγενή αξία. Αντίθετα, αυτοί πίστεψαν ότι το κυρίαρχο χαρακτηριστικό της *οικονομικής τους ευμάρειας* είναι η βιομηχανική παραγωγή κι η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων τους που επιφέρει θετικό ισοζύγιο εξαγωγών. Δηλαδή, οι Γερμανοί πίστευαν και με υποδειγματική προσήλωση εφήρμοσαν το θεμελιώδες αξίωμα του δόγματος του μερκαντισμού ότι «υπάρχει ένα ιδιόμορφο οικονομικό πλεονέκτημα στο κράτος που έχει θετικό εμπορικό ισοζύγιο πληρωμών» κι αυτό το *πιστεύω* πρεσβεύουν ακόμη και σήμερα. Η καθαρή *εισροή* χρημάτων στην χώρα τους μπορεί να μην εκφράζεται σε μεταλλικό είδος (*specie*), αλλά σε *χαρτονόμισμα* ευρώ, ή σε οιαδήποτε νομισματική μονάδα, αρκεί να είναι *εισροή* κι όχι *εκροή*. *Ατυχώς για την κοινή ευημερία*, με επιδίωξη την διατήρηση της μακροπρόθεσμης υπεροχής των εξαγωγών τους έναντι των εταίρων κρατών της Ευρωζώνης.

Ο Hume κι οι θεωρητικοί οικονομολόγοι του *μηχανισμού, είδους- ροής* (*specie-flow- mechanism*) του διεθνούς εμπορίου, πεισματωδώς δήλωναν ότι το επιχείρημα του θετικού εμπορικού ισοζυγίου των μερκαντλιστών είναι *εσφαλμένο*. Ποιά είναι τα πλεονεκτήματα που υποτίθεται ότι παρέχουν τα συνεχή πλεονάσματα εξαγωγών έναντι των εισαγωγών, διερευνητικά ρώτησαν. Γιατί την μοναδική πηγή οικονομικού πλούτου ενός ολόκληρου έθνους την αποτελεί το επικερδές διεθνές εμπόριο με την επακόλουθη εισροή πολύτιμων μετάλλων; Η απάντηση και στα δύο ερωτήματα είναι *η ίδια*, δήλωσαν emphaticά οι υπερασπιστές της *ουδετερότητας του χρήματος*: “η ιδέα ότι το θετικό διεθνές εμπορικό ισοζύγιο συνιστά *δείκτη* οικονομικής *ευημερίας* ενός έθνους είναι *λανθασμένη*”. Το επιχείρημα υπέρ ενός *χρόνιου πλεονάσματος εξαγωγών* βασίζεται σε *διανοητική πλάνη*, διότι η κυκλοφοριακή ροή του *bullion* μεταξύ των συναλλασσομένων κρατών επηρεάζει ανοδικά το γενικό επίπεδο τιμών των προϊόντων της *εξαγωγικής*

χώρας που ευνοείται από την καθαρή εισροή του σκληρού νομίσματος, ενώ αντιθέτως έχει αρνητική επίδραση στις τιμές των προϊόντων της χώρας που εκχωρεί σκληρό νόμισμα λόγω των καθαρών εισαγωγών της. Έτσι, οι όροι του εμπορικού ισοζυγίου αναπόφευκτα τείνουν σταδιακά να *αντιστραφούν*, καθώς οι φθηνότερες τιμές της εισαγωγικής χώρας θα οδηγήσουν σ' αύξηση των εξαγωγών και στην ταυτόχρονη μείωση των εισαγωγών με συνέπεια την επιστροφή του σκληρού νομίσματος που αρχικώς εξήχθη στο εξωτερικό. Γι αυτό, είναι λογικώς αδύνατον το διεθνές εμπορικό ισοζύγιο μιας χώρας να είναι διαχρονικά *θετικό* ή *αρνητικό*, διεκήρυττε η περίφημη θεωρία της *αυτόματης ισορροπίας του διεθνούς εμπορίου* της σχολής του David Hume. Πώς λοιπόν η Γερμανία κατόρθωσε το λογικώς ακατόρθωτο;

Απρόσμενα, η απάντηση, εν μέρει, δίνεται από τον Adam Smith με την *παγερή* δήλωση του, μέσω ενός *‘δωροδοκημένου κοινοβουλίου’ (venal Parliament)* από τους εμπόρους και βιομήχανους. Η μανιώδης επίθεση του Smith κατά των περιβόητων αδειών μονοπωλίων είναι γνωστή και αιτιολογημένη. Αυτό όμως που δεν είχε αναφερθεί είναι ότι η χορήγηση με ειδικά διατάγματα αυτών των προνομίων, επικυρώνονταν από τους εκάστοτε μονάρχες κατόπιν εκβιαστικών χρηματικών αμοιβών.² Με την *‘πληρωμή* υπό μορφή *ειδικού προστίμου* στον βασιλιά η άδεια αμέσως εχορηγείτο’ με αντίτιμο την καταδυνάστευση του δημόσιου συμφέροντος κι *ελεύθερου ανταγωνισμού*. Ο πρώην καθηγητής της ηθικής φιλοσοφίας, δεν σταματάει όμως εδώ, πηγαίνει ακόμη πιο μακριά κι αναφέρεται σε επιχειρηματικές *συννομοσίες* και νομιμοποιημένες *απάτες*, όπως αυτής της μαθητείας (apprenticeship) όπου το « αφεντικό» έννομα δεν πλήρωνε κανένα *μισθό* στον μαθητευόμενο για μια πολύχρονη περίοδο *επτά ετών*.³ “Τα άτομα του ιδίου επαγγέλματος *σπάνια* συγκεντρώνονται μαζί, παρά μόνο όταν η συζήτηση καταλήξει σε μία *συνωμοσία* εναντίον του κοινού, ή σε μια *μηχανορραφία* ν’ αυξήσουν τις τιμές” αναφέρει ψυχρά ο Smith, σ’ ένα πολυσυζητημένο εδάφιο του Πλούτου των Εθνών.⁴

² Adam Smith, *ibid.* Book I Ch. X, Part II “ But this prerogative [the charter] of the crown seems to have been reserved rather for extorting money from the subject than for the defense of the common liberty against such oppressive monopolies” “Upon paying a fine to the king the charter seems generally to have been readily granted.”

³ *Ibid.*, “ Long apprenticeships are altogether unnecessary... I know no Greek or Latin word which expresses... the word Apprentice, a servant bound to work at a particular trade for the benefit of a master during a term of years, upon condition that the master shall teach him the trade.” Ch. X, part II.

⁴ *Ibid.* “ People of the same trade seldom meet together...but the conversation ends in a conspiracy against the public, or in some contrivance to raise prices.”

Αυτή η αποπνικτική ατμόσφαιρα της άκρως επιζήμιας διαπλοκής των ιδιοτελών μελών του εθνικού κοινοβουλίου κι επιχειρηματικών συμφερόντων που θαρραλέα περιγράφει ο Adam Smith, είναι εκπληκτικό ότι δεν έχει διόλου αλλάξει στη σημερινή εποχή. Τουναντίον, η εμπειρική μαρτυρία με σημείο αναφοράς την πολύπαθη χώρα μας αναμφίβολα την τοποθετεί στα ανώτερα κλιμάκια της ανυποληψίας, αφού έχει στεφθεί ήδη με περγαμηνές εξαχρείωσης στον τομέα της διαφθοράς παγκοσμίως. Όμως, στον θλιβερό αυτό εκφυλισμό, μέσω δωροδοκιών των ανωτέρων αξιωματούχων της πολιτείας που επέφερε την διάβρωση του πολιτικού συστήματος της χώρας, σ' ένα σημαντικό βαθμό, αναμφίβολα συνέδραμε καίρια η μακροχρόνια και καταχρηστική συμμετοχή των γερμανικών εξαγωγικών εταιριών. Οι Γερμανοί στην πρακτική εφαρμογή της πολιτικής οικονομίας, ποτέ δεν αποδέχτηκαν «τον νόμο της εκκαθάρισης των αγορών» του Say καθώς πάντοτε διακατέχονταν από το ψυχολογικό σύνδρομο του φόβου των απούλητων προϊόντων. *Ο φόβος των αγαθών* (fear of goods) η συνήθης φράση που χρησιμοποιείτο, συνιστούσε ένα ακόμη ιδιόμορφο στίγμα του μερκαντισμού που απεικόνιζε το δυσάρεστο συναίσθημα της απειλής ή πιθανής αποτυχίας του « φυσικού ανθρώπου» στην *νομισματική* οικονομία. Ως εργαλείο εξάλειψης του παραλυτικού ανθρώπινου συναισθήματος του υποθετικού κινδύνου, με κυνισμό οι γερμανοί διαχειριστές επέλεξαν την κατά *συρροή δωροδοκία*. Οι αξιόποιοι μέθοδοι που χρησιμοποίησαν, αποτελούν σενάρια ασέβειας που ξεπερνούν σε πανουργία το Δούρειο Ίπλο του θρυλικού Οδυσσέα που κατασκευάστηκε με μεγαλοπρέπεια ως δώρο των θεών, αλλά με πραγματικό σκοπό το γκρέμισμα των τειχών και την κατάκτηση της Ομηρικής Τροίας. Ακόμη και δέσμες μετρητών μετέφεραν οι αργυρώνητοι διαφθορείς μέσα σε τσάντες και βαλίτσες ως *προσφορά δώρων* σε κρατικούς αξιωματούχους, φαύλα πολιτικά κόμματα κι επίορκους υπαλλήλους δημοσίων επιχειρήσεων. Όταν η παραδοσιακή μέθοδος του *χειροπιαστού* νομίσματος δεν ήταν εφικτή, είχε εκ των προτέρων μυστικά σχεδιασθεί ένα δαιδαλώδες τραπεζικό πλέγμα ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης παράνομου *χρηματισμού* πολυεθνικών διαστάσεων. Η ανωτέρω αντιεπιστημονική παρά ταύτα αληθής σκιαγράφηση, αποτελεί το ένα σκέλος της επίλυσης του μυστηρίου του *γερμανικού θαύματος*.

Η βάση του δεύτερου σκέλους της εξιχνίασης του γερμανικού *άθλου*, συνίσταται από την πιστή εφαρμογή του αξιώματος του μερκαντισμού ότι «*το πλεόνασμα του διεθνούς εμπορικού ισοζυγίου επιτυγχάνεται μόνιμα, όταν οι συντελεστές παραγωγής*

της εγχώριας βιομηχανίας είναι συγκριτικά πιο αποδοτικοί από αυτούς των άλλων εθνών.» Επομένως, η υγιής οικονομική πολιτική για την επίτευξη του μεγαλείου του κράτους- έθνους, σαφώς υπαγορεύει την αύξηση της *εργασιακής παραγωγικότητας* όπως ο Petty ⁵είχε σωστά δηλώσει, “η εργασία είναι ο πατέρας του πλούτου”. Εξ άλλου η Ολλανδία στην εποχή του μερκαντισμού, αποτελούσε το *πρότυπο* κράτους που με την εργατικότητα του πληθυσμού της, παρά την φτώχεια της χώρας σε φυσικούς πόρους, ευημερούσε οικονομικώς. Οι Γερμανοί συμφώνησαν σ’ αυτό το σκεπτικό, αφού κι ο συμπατριώτης τους Karl Marx είχε διατυπώσει την ίδια άποψη περί εργατικής αξίας, αλλά και προγενέστερα του Marx, οι κλασικοί Smith και Ricardo είχαν παρόμοια γνώμη, ενώ οι ρίζες της θεωρίας είναι εδραιωμένες στους στοχασμούς του Αριστοτέλη.

Είναι κατανοητό δήλωσαν ομόφωνα οι γερμανοί διαχειριστές ότι εμείς πρέπει ν’ αυξήσουμε την παραγωγικότητα όχι μόνο μέσα από την εξειδίκευση της εργασίας, αλλά και μέσω τεχνολογικών καινοτομιών με επιδίωξη την διατήρηση και κατεξοχήν την βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων μας. Πλην όμως, απαιτούνται *νέες επικερδείς αγορές* για την υγιή επαύξηση του πλούτου της μητέρας πατρίδας μέσω του διεθνούς εμπορίου. Οι *αποικίες* σύμφωνα με το δόγμα του μερκαντισμού υπήρχαν για ένα και μοναδικό οικονομικό σκοπό, *τον πλουτισμό της μητέρας πατρίδας, της μητρόπολης*. Τα κράτη- έθνη εκμεταλλεύονταν μονοπωλιακά τις παρθένες αγορές των *αποικιών* ως πηγές ακατέργαστων υλών από την μια πλευρά, κι από την άλλη, για την πώληση των

⁵ Ο Sir William Petty (1623-1687) θεωρείται ως ένας από τους εξέχοντες άγγλους οικονομολόγους της μερκαντιστικής περιόδου με πολυσχιδείς δραστηριότητες όπως του γιατρού, εφευρέτη και επιχειρηματία. Υπήρξε προσωπικός γραμματέας του Thomas Hobbes, μέλος της Φιλοσοφικής Σχολής του Λονδίνου, γνωρίστηκε με τον Descartes, επηρεάστηκε από τον Francis Bacon και ήταν φίλος του Boyle. Ο Petty υπήρξε ένας ιδιόρρυθμος στοχαστής και με την δημοσίευση του έργου του, *Political Arithmetik* (1690), θεωρείται ο ιδρυτής της στατιστικής επιστήμης. Ως μαθητής του Hobbes, η οικονομική του σκέψη είναι επηρεασμένη από την έννοια της κυριαρχίας του κράτους που βασική προϋπόθεση αποτελεί η συνύπαρξη της κοινωνικής *ειρήνης* και ο *υλικός πλούτος*. Ο Hobbes επικεντρώθηκε στην έννοια της ειρήνης, ενώ ο Petty στην έννοια του υλικού πλούτου. Η συνεισφορά του στα δημοσιονομικά αφορά τις πρακτικές αρχές της φορολογίας και των δημοσίων δαπανών. Ο Petty υπήρξε μερκαντιστής και διατύπωσε την θεωρία της εργατικής αξίας με την περίφημη ρήση του «η εργασία είναι ο πατέρας κι η γη η μητέρα όλου του πλούτου.» Επίσης, ισχυρίστηκε ότι ο πλούτος του έθνους είναι αποτέλεσμα εκπληρωμένης εργασίας, προεξοφλώντας έτσι την θεωρία του Marx. Εντούτοις ο Marx εγκωμιαστικά τον μνημονεύει, αφού είναι ο Petty που δήλωσε ότι «ο κοινός παρανομαστής αγαθών και χρυσού είναι ο χρόνος εργασίας. Σχετικά με την αμοιβή εργασίας, ως μέτρο καθορίζεται το κόστος των αναγκαίων τροφίμων συντήρησης του εργαζόμενου για μια μέρα. Επιπλέον, ο Petty συνηγόρησε υπέρ των δημόσιων έργων για την ανεργία και της αρχής ότι «οι δαπάνες της συνεταιρικής κυβέρνησης δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα έσοδα της.» Κι ενώ διατύπωσε σημαντικές αρχές και καινοτομίες στη πολιτική οικονομία *ξαφνικά* βρέθηκε δικαστικώς μπλεγμένος σε δωροδοκία και *κατάχρηση* γι’ αμοιβή £ 9000 και 30.000 acres(120 κ.μ²) της χαρτογράφησης της Ιρλανδίας το 1654!

βιομηχανικών προϊόντων της μητρόπολης. Επίσης είχαν ως νομοθέτη, τον great Locke που υπερασπίστηκε την δικαίωση του θεσμού της δουλείας, με στόχο την επίτευξη της *απλήρωτης εργατικής υπεραξίας* που εγκυμονεί τεράστια κερδοφορία κεφαλαίων στις γιγαντιαίες συμμετοχικές εταιρίες λόγω των μονοπωλιακών τους προνομίων. Επιπλέον, η εγκαθίδρυση αποικιακών επιχειρήσεων που θα μπορούσαν να ανταγωνισθούν τις εταιρίες της μητέρας πατρίδας *απαγορεύονταν* αυστηρά. Πως λοιπόν αντιμετωπίζεται η σύγχρονη κατάσταση της αλληλέγγυας ένωσης των κρατών μελών της Ευρωζώνης;

Η οικονομική πολιτική της αλληλεγγύης, διαλογίσθηκαν οι γερμανοί, σημαίνει μια σχέση αμοιβαίας συμπαράστασης των μελών κρατών που από την φύση της δεν μπορεί να υπάρξει, γιατί αποτελεί *ουτοπία* στη σφαίρα του διεθνούς εμπορίου και του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος των κερδοσκοπικών παραγώγων. Το αξίωμα του *αθροιστικώς μηδενικού οικονομικού παιχνιδιού στο διεθνές εμπόριο είναι αληθές* και συνειδητοποιημένο λόγω της μεγάλης μας εμπειρίας. Όμως το κύριο ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί, είναι πως θα διατηρήσουμε την οικονομική ευημερία του λαού μας και το μεγαλείο του γερμανικού έθνους. Απαραίτητα, η επίτευξη αυτού του σκοπού προϋποθέτει την διατήρηση του συγκριτικού πλεονεκτήματος των εξαγωγών μας, καθώς επίσης της ύπαρξης ευνοϊκού κλίματος *γι άμεσες παραγωγικές επενδύσεις κι επενδύσεις χαρτοφυλακίου*. Αυτές αναγκαστικά πρέπει να γίνουν στις νέες αποικίες-κράτη μέλη μέσα στο φαινομενικό πλαίσιο της *laissez faire* οικονομίας προς επίτευξη της γενικής ευημερίας των κρατών μελών που έχουμε ευαγγελισθεί. Κι αυτό, διότι ενώ επιτυχώς εφαρμόσαμε την μακιαβελική αρχή, *ο σκοπός αγιάζει τα μέσα* και ξεριζώσαμε το σύνδρομο του « φόβου των απούλητων προϊόντων» με την *ακαταμάχητη* μέθοδο της *δωροδοκίας*, ωστόσο παραμένει ακόμη ένα σοβαρό πρόβλημα να επιλύσουμε. Τώρα πρέπει το *πλεονασματικό χρήμα*, η ζωντανή ψυχή του εμπορίου, ο *περισσός εθνικός πλούτος*, να *εξαχθεί* εκτός συνόρων στις νέες αποικίες. Μόνο έτσι θα επιτευχθεί ο διπλός στόχος, *της επαύξησης του εθνικού πλούτου και της διατήρησης της αξίας του* με την αποτροπή του *εγχώριου πληθωρισμού*. Δεν είναι πρόβλημα ούτε συνετό ν' αγνοούμε την ρήση των μερκαντλιστών: *«η κοπριά είναι χρήσιμη μόνο όταν σκορπισθεί»*.

Όσο κι εάν φαίνεται παράξενο στον αναγνώστη, στο «σκόρπισμα της κοπριάς» είναι 'που αναποδογυρίζονται τα τραπέζια', γιατί ο σύγχρονος νέο-μερκαντλισμός της ηγέτιδας χώρας της Ευρωζώνης, αποβλέπει στην *ειρηνική κατάκτηση* των αποικιών της.

Σε πρώτη φάση, με τον μανδύα του νέο-φιλελευθερισμού και της παγκοσμιοποίησης του τραπεζικού συστήματος επικαλύπτονται οι πραγματικές προθέσεις. Οι αρχές που εμπεριέχουν την έννοια της πολυπόθητης ελευθερίας πάντοτε εντυπωσιάζουν και πείθουν τους ανυποψίαστους ιθαγενείς, ότι πράγματι εφαρμόζονται για την αμοιβαία στήριξη κι ευημερία των νέων αποικιών ενώ στην ουσία συντελούν στην εξαθλίωση και την καταδυνάστευση των λαών τους. *Το σύγχρονο επενδυτικό κεφάλαιο, το superfluous χρήμα της οικιακής οικονομίας της μητρόπολης, πρέπει μόλις συσσωρευτεί ευθύς αμέσως να την αποχαιρετίσει για να επενδυθεί στην υποτελή αποικία.* Οι αρχές του мерκαντισμού επιτάσσουν ότι «πάντοτε πρέπει να διατηρείται η κατάλληλη αναλογία της ποσότητας του χρήματος ως προς τις ανάγκες του εμπορίου.» Γι αυτό ένα μέρος των χρημάτων που επενδύεται με την περίοπτη ετικέτα *ξένες επενδύσεις δεν είναι τίποτε διαφορετικό από τα ίδια χρήματα των καταναλωτών της νέας αποικίας.* Η ζήτηση των ξένων, κυρίως βιομηχανικών προϊόντων, είναι κατεξοχήν επιβεβλημένη λόγω της εκμηδένισης της εγχώριας παραγωγής της αποικίας. Έτσι τα χρήματα των υποτελών πολιτών εξ ανάγκης δαπανώνται στα εισαγόμενα προϊόντα της μητρόπολης. Τώρα όμως επιστρέφουν θριαμβευτικά για την εξαγορά των υποδομών της νέας αποικίας με το περίβλημα των επενδύσεων υπό μορφή αλληλεγγύης.

Αποτελεί έναν ιστορικό κανόνα, αναφέρει ο Ανδρέας Παπανδρέου⁶ ότι « οι ισχυρές πολιτικά κι οικονομικά χώρες προβαίνουν σε άμεσες επενδύσεις κι αποκτούν τον έλεγχο των λιγότερο αναπτυγμένων χωρών». Ο ιστορικός κανόνας που συνήθως συνοδεύονταν με εμπορικούς πολέμους και με διηπειρωτικές μεταφορές σκληρού νομίσματος για την ισοσκέλιση των εμπορικών συναλλαγών, έχει μεταλλαχθεί στην σύγχρονη εποχή σε ειρηνική συμβίωση και σε συμψηφισμό των διεθνών συναλλαγών με αμιγές πιστωτικό χρήμα. Με την νέα μορφή του χρήματος ξεκινάει η *δεύτερη φάση* της υποταγής της νέας αποικίας που ως *δορυφόρος* πλέον της *μητρόπολης* ακολουθεί τυφλά τις προσταγές του νέου αδηφάγου ηγεμόνος. Οι άμεσες επενδύσεις του παρελθόντος μετατρέπονται σε επενδύσεις *χαρτοφυλακίου* κι ολόκληροι κοινωφελείς οργανισμοί αλλάζουν αστραπιαία μετοχική βάση με το κτύπο μιας ηλεκτρονικής εγγραφής. Ενώ οι ανυπόληπτες κυβερνήσεις της Ελλάδος, ως ουράνια σώματα περιστρέφονται γύρω από

⁶ A. Papandreou, *Paternalistic Capitalism*, p.154, “ It is a historical rule that politically and economically powerful countries make direct investments (and gain control) in less developed countries.”

τον κεντρικό πλανήτη του ευρωπαϊκού συμπαντικού χώρου που ακούει στο όνομα της Γερμανίας. Αυτή η οικονομική εξάρτηση που μετέτρεψε την χώρα μας σε δορυφόρο ωθεί τις κυβερνήσεις σε μία απέλπιδα προσπάθεια συστηματικής συγκάλυψης της αληθινής υποταγής στο *τοκοφόρο κεφάλαιο των διεθνών πιστωτών*. Έτσι λόγω των *δυσβάστακτων χρεών*, οι εκάστοτε κυβερνήσεις παραπλανούν τους ίδιους ψηφοφόρους που τις εξέλεξαν, τάζοντας φρούδες υποσχέσεις με προσφυγή σε περεταίρω τοκοφόρο δανεισμό, ενώ χειραγωγούν τα επίσημα κρατικά στοιχεία προς επίτευξη μιας *εικονικής* πραγματικότητας, με τελικό σκοπό την *διασπάθιση* του δημόσιου χρήματος.

Στην εποχή της *άορατης παγκόσμιας διακυβέρνησης* του σύγχρονου νέο-μερκαντισμού, που η *ειδοποιός* διαφορά του *τοκοφόρου κεφαλαίου* αποτελεί τον απαραίτητο *συνδετικό ιστό* της πραγματικής οικονομίας και του χρηματοπιστωτικού συστήματος, ο *τόκος* ως μορφή *εσόδου* της μητρόπολης συνιστά τον *επιθανάτιο βρόγχο* της χρεωμένης αποικίας. Είναι γνωστό από την αρχαιότητα κι ειδικά γραμμένο από τον Αριστοτέλη ότι *η τοκογλυφία είναι μισητή στην κοινωνία* : “ η τοκογλυφία είναι μισητή, επειδή το κέρδος προέρχεται από το ίδιο το χρήμα κι όχι από την χρήση για την οποία προορίσθηκε. Ενώ επινοήθηκε για χάρη της *συναλλαγής*, το χρήμα πολλαπλασιάζεται από τον τόκο και γι’ αυτό άλλωστε ονομάζεται έτσι, επειδή είναι γέννημα χρημάτων από χρήματα. Επομένως απ’ όλους τους τρόπους απόκτησης πλούτου βασικά αυτός είναι *παρά φύσιν*.”⁷ Αυτή την απαξιωτική άποψη για τη τοκογλυφία διατύπωσε ο σπουδαίος στοχαστής, αφού ο *τόκος* είναι ο πιο αφύσικος τρόπος απόκτησης πλούτου και δίκαια κατακρίνεται επειδή «*το κέρδος δεν είναι φυσικό όταν ο ένας κερδίζει από τον άλλο.*»

Ο δανεισμός με τόκο, ή η τέχνη της *χρηματιστικής* ήταν κατακριτέα από την αρχαία εποχή, γιατί το *αφύσικο* κέρδος του πιστωτή με την μορφή του τόκου επέφερε μακροχρόνια την *χρεωκοπία* του οφειλέτη σύμφωνα με την εμπειρία. Το δανειζόμενο χρήμα επειδή *πολλαπλασιάζεται* από τον τόκο, είναι γέννημα χρημάτων από χρήματα, επιφέρει την συμφορά στην κοινωνία, δήλωσαν επιγραμματικά οι αρχαίοι φιλόσοφοι. Κι αυτό, γιατί *το κέρδος δεν απορρέει από την εργασία, τον ανθρώπινο μόχθο* και την *χρήση της συναλλαγής για την οποία προορίσθηκε*. Μάλιστα οι δανειζοντες *επί τόκω*, οι αποκαλούμενοι *τοκιστές, αργυραμοιβοί ή τοκογλύφοι*, θεωρούντο οι *σουλατσαδόροι*,

⁷ Αριστοτέλης, Πολιτικά Α' 1258β, 5.

ήτοι οι φυγόπονοι άνθρωποι και οι άεργοι γλείφοντες τους τόκους. Επειδή οι αρχαίοι στοχαστές γνώριζαν άριστα περί *ανατοκισμού του χρέους* και τα δεινά που έπονται από την επενέργεια του, έτσι διαλογίσθηκε τις Νεφέλες ο Αριστοφάνης κι ως πρωταγωνιστή της διάσημης κωμωδίας τον χρεοκοπημένο Στρεψιάδη έντρομο επί σκηνής παρουσιάζει. Η αποστροφή της αρχαίας κοινωνίας στην τοκογλυφία είναι εμφανής στην Δελφική επιγραφή το Τόκιον, όπου σε μάρμαρο ανεγράφεται: «μή τοκίζειν πλέονος ή τριών οβελλών ταν μνάν του μηνός φεκάστου»⁸ Κατά συνέπεια δεν πρέπει να μεμψιμοιρούν οι σύγχρονοι τραπεζίτες όταν το κοινό πνιγμένο στα χρέη του, εξοργισμένο τους αποκαλεί στυγνούς τοκογλύφους αφού παραβίασαν βάναυσα τους αρχαίους ιερούς κανόνες με τα αισχροκερδή επιτόκια του 12%- 18% των προσωπικών δανείων και πιστωτικών καρτών.

Εντούτοις, οι σύγχρονοι εταίροι μας με περισσή υποκρισία συνέχισαν ακάθεκτοι τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου, την πιο επιζήμια μορφή επένδυσης για την οικονομία. Αυτή η επενδυτική δραστηριότητα αποτελεί ένα είδος τοκογλυφίας και δεν παρέχει καμία παραγωγική εργασία προς όφελος των ανέργων πολιτών της αποικίας. Αντίθετα την οδηγεί σε βέβαια οικονομική καταστροφή όπως διανοήθηκαν οι αρχαίοι, διότι όταν η χώρα υφίσταται χρόνια ελλείμματα τρεχουσών συναλλαγών, κατεξοχήν στο διεθνές εμπορικό ισοζύγιο, πρέπει απαραίτητα να προσφύγει σε δανεισμό για την κάλυψη του εμπορικού ελλείμματος. Όμως, στην εκδοχή που το πλεόνασμα του θετικού ισοζυγίου της εταίρας χώρας, στην προκειμένη περίπτωση της αμιγώς εξαγωγικής Γερμανίας, επενδύεται υπό μορφή τοκοφόρου κεφαλαίου για την χρηματοδότηση του ελλείμματος της χρεωστικής χώρας της επιδεινώνει περαιτέρω την κατάσταση. Η κύρια αιτία είναι η απαίτηση της επιστροφής του αρχικού κεφαλαίου της επένδυσης συν τον προκύπτοντα τόκο. Οι εταίροι χρηματοδανιστές μας γνώριζαν καλά τα μαθηματικά του ανατοκισμού των αρχαίων κι ιδιαίτερα ότι στο 10ετες ομόλογο με επιτόκιο της τάξεως του 7% το χρεολύσιο διπλασιάζεται σε δέκα χρόνια και του 20^{ους} ομολόγου με επιτόκιο 5% το χρεολύσιο διπλασιάζεται σε 14 δεκατέσσερα χρόνια, κι όχι όπως ένας απλός πολίτης θα υπέθετε σε 14 και 20 χρόνια αντίστοιχα!

⁸ Μέγα Λεξικόν της Ελληνικής Γλώσσης, Δ. Δημητράκου, Αθήνα, 1954. Ο οβελός η οβολός ήταν ίσος με το 1/6 της αττικής δραχμής και 100 ατ. Δραχμές ισοδυναμούσαν με 1 μνά. Συνεπώς, ο επιτρεπτός ετήσιος τόκος δεν έπρεπε να είναι ανώτερος του, $3/6 \times 1 \times 12 = 6\%$.

Δυστυχώς οι δήθεν φίλοι εταίροι μας της Ευρωζώνης έντεχνα σιώπησαν και υποκριτικά έκλεισαν τα μάτια. Επίσης γνώριζαν καλά ότι το ποσό των € 100 που αρχικά το κράτος δανείσθηκε μετατρέπεται στο ποσό των € 200 που τελικά οφείλει, λόγω της μαγείας του *ανατοκισμού*. Πώς λοιπόν είναι δυνατόν, όταν η αποικία αδυνατεί να αποπληρώσει το αρχικό κεφάλαιο των δανείων, να βρει τα έξτρα € 100 που ποτέ δεν έβαλε στα ταμεία της, αλλά ούτε και οι κάτοικοι της; Έτσι η αποικία καταδικάζεται σε μια *Σισύφεια προσπάθεια της αποπληρωμής του χρέους που από τη φύση της είναι καταδικασμένη στην τελική απογοήτευση κι αποτυχία*. Ενώ παράλληλα γίνεται φανερή η σοφία της φημισμένης ρήσης του Keynes η “ευθανασία στον ραντιέρη” αναφορικά με την δυσμενή επίπτωση της τοκογλυφίας στην πρόοδο κι ευημερία της κοινωνίας. Επίσης, γίνεται κατανοητή η επίδραση του ανατοκισμού στο δημόσιο χρέος που καθιστά *εικονικούς* τους ρυθμούς ανάπτυξης του ΑΕΠ, αφού στατιστικώς οι εθνικοί λογαριασμοί δεν εμπεριέχουν την *επιβάρυνση του ετήσιου τόκου* του δημόσιου χρέους. Όταν το μέγεθος αυτό ληφθεί υπ’ όψη τότε με δέος θα διαπιστωθεί ότι το τρέχον συσσωρευτικό δημόσιο χρέος ανέρχεται στο ιλιγγιώδες ποσό των € 340 δις, ή \$ 442 δις περίπου, ή 116 τρις παλαιών δραχμών, κι εδώ δεν σταματάει μόνο το μυαλό αλλά κι η καρδιά επίσης. Μ’ έναν απλό υπολογισμό και τον εξ υποθέσεως σταθμισμένο μέσο όρο του επιτοκίου 6 % η εξυπηρέτηση του κολοσσιαίου χρέους υποδηλώνει την ετήσια πληρωμή τόκων ύψους € 20 δις περίπου, μέσω του κρατικού προϋπολογισμού.

Το *παράλογο της οφειλής πληρωμών τόκων* ποσού € 20 δις « τοκογλυφικού αέρα κοπανιστού», δηλαδή χρήματα που ποτέ δεν δόθηκαν στην ελληνική κοινωνία, μόνο ένας τύραννος, όπως ο Διόνυσος των Συρακουσών που πούλησε τον Πλάτωνα ως δούλο γιατί δεν του άρεσαν όσα του έλεγε, ένας παράφρων ηγέτης μπορεί να χορηγήσει δια μέσου της *πραγματικής οικονομίας*. Ο χαρακτηρισμός του τυράννου, του προσώπου που καταλύει την δημοκρατία και κυβερνάει αυθαίρετα ως να έχει χάσει την διανοητική του ισορροπία, αποδεικνύεται φανερά αιτιολογημένος όταν οι ετήσιοι τόκοι των € 20 δις συνδυαστούν με την αισιόδοξη πρόβλεψη των *συνολικών εσόδων* του κράτους που ανέρχονται στο ποσόν των € 50 δις για το δημοσιονομικό έτος 2010! Εάν διαλογοισθεί κανείς ότι οι ευρωπαίοι εταίροι μας είναι οι ίδιοι οι *par excellence* πιστωτές μας, τότε θα πρέπει ασφαλώς να ειπωθεί ότι συνιστά καταφανή *αντίφαση* στο περιβάλλον του *νέο-φιλελευθερισμού* κι *άναρχου καπιταλισμού* οι οικονομικές τους πολιτικές αυθαίρετα

να παραβιάζουν τον «νόμο της ουδετερότητας του χρήματος» που έχουν με ευλάβεια υιοθετήσει. Είναι φανερό ότι αυτή η ενέργεια που έγινε αντίθετα προς ό,τι διακαώς υποστηρίζουν, αναπόφευκτα οδηγεί στην εσκεμμένη αχρεία *μεταβίβαση* ενός καθαρά *νομισματικού προβλήματος* στην *πραγματική οικονομία των αγαθών κι υπηρεσιών*.

Εφ' όσον πράγματι οι αξιωματούχοι της νομισματικής πολιτικής της Ευρωζώνης πιστεύουν στο σφαλερό δόγμα της ουδετερότητας του χρήματος, τότε αναπόφευκτα συνιστά απaráμιλλη αντίφαση η μεταβίβαση του κολοσσιαίου ποσού των € 28 δις των κερδοσκοπικών ζημιών των τραπεζών στις πλάτες των ελλήνων φορολογουμένων. Η αποδοχή της άποψης ότι το χρήμα αποτελεί αποκλειστικά ένα νομισματικό φαινόμενο, είναι ασυμβίβαστη με την μετακύλιση της χρηματοδότησης των € 28 δις στον κρατικό προϋπολογισμό της Ελλάδος, μέσω αυξήσεων φόρων, περικοπές μισθών και συντάξεων και πιο επώδυνα, θέσεων εργασίας. Εάν το χρήμα είναι *ουδέτερο* κι ως νομισματικό φαινόμενο όντως επηρεάζει μόνο τις τιμές των προϊόντων, τότε παραμένει ανεξήγητος ο *παροδικός* δανεισμός των € 28 δις, που παραδόξως μετετρέπη σε *διαρκή* και πιθανώς σε αγύριστα δανειακά κεφάλαια. Είναι λοιπόν εμφανώς παράλογο, *ιδεολογικώς* να ισχύει η μονεταριστική αρχή της ουδετερότητας, «το χρήμα δεν έχει σημασία» και *πρακτικώς η πλήρης αντίφαση* «να έχει σημασία». Η μη ουδετερότητα του χρήματος στην οικονομική διαδικασία υποδηλώνεται από την απαίτηση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της χορήγησης ομολογιακών δανείων και εγγυήσεων του δημοσίου μ' απειλή την χρεοκοπία κι επιχείρημα το αμερικάνικο πρότυπο *κενοδοξίας* του: *too big to fail*.

Τι γένους και τι βαθμού *παραλογισμό* αποτελεί η παλινδρόμηση «αφ' ενός τα χρήματα έχουν σημασία κι αφ' ετέρου δεν έχουν»; Είναι λογικώς *αδύνατον* οτιδήποτε σ' αυτή την ζωή να *είναι* και να *μην είναι*, *to be and not to be*. Ή το χρήμα που θεσπίστηκε για χάρη των συναλλαγών είναι σημαντικό ή δεν είναι σημαντικό. Δεν μπορεί οι θιασώτες της ουδετερότητας του χρήματος που θεμελιώθηκε με σοφιστική κυκλική σκέψη να μας οδηγήσουν μαζικώς σε σχιζοφρένεια. Τους ψυχιάτρους δεν τους χρειαζόμαστε, εμείς όμως έχουμε μεγάλη ανάγκη τα λεφτά! Εάν οι μονεταριστές διακαώς πιστεύουν ότι η ουδετερότητα ισχύει κι ότι η οικονομία διχοτομείται σε *νομισματική και πραγματική*, τότε οφείλουν να απαντήσουν ειλικρινώς και με σαφήνεια γιατί μεταβιβάστηκε το *νομισματικό* πρόβλημα της κερδοσκοπίας των τραπεζών στη *πραγματική οικονομία των αγαθών κι υπηρεσιών*; Το επιχείρημα «είμαι πολύ μεγάλος

για να αποτύχω» είναι παιδαριώδες κι ανέντιμο, που μας θυμίζει το παροιμιώδες «κορώνα κερδίζω γράμματα χάνεις» ή ακόμη, «τα κέρδη δικά μου οι ζημιές δικές σου», ο αποκαλούμενος στα εγχειρίδια «ηθικός κίνδυνος» (moral hazard). Ως συνέπεια, πρέπει να επιστραφούν στο δημόσιο τα πολυπόθητα € 28 δις για να αποφύγει η Ελλάδα την χρεωκοπία και να απαλλαχτεί το έθνος από το ΔΝΤ που φέρει στην πλάτη του μια σωρεία αποτυχιών κι αποτελεί οργανισμό προς αποφυγή. Σ' όποια χώρα έχουν απλωθεί τα πλοκάμια του την έχουν κυριολεκτικά διαλύσει, ή την έχουν μετατρέψει σε ζόμπι. Εάν επαναφέρει κάποιος στην μνήμη του την θεμελιώδη αρχή της θεωρίας του χάους : « της ευαίσθητης εξάρτησης από τις αρχικές συνθήκες» βάσει των οποίων εξαρτάται η μελλοντική εξέλιξη ενός δυναμικού συστήματος όπως της οικονομίας, τότε στ' άκουσμα του ΔΝΤ, θα τρέχει έντρομος να απομακρυνθεί όσο πιο γρήγορα μπορεί.

Γι αυτό είναι θλιβερό κι αποτελεί κατάφορη αδικία, τις κερδοσκοπικές ζημιές των τραπεζών οι απλοί πολίτες να τις υπομένουν. Έτσι, τις ζημιές των τραπεζών ύψους € 28 δις, που η μετοχική τους βάση κατά πλειοψηφία δεν είναι ελληνική, ανεκδιήγητα μεταβιβάστηκαν στους κρατικούς λογαριασμούς μ' αποτέλεσμα να τους επωμισθούν οι κάτοικοι της ελληνικής επικράτειας. Είναι πράγματι μέγας παραλογισμός για *πληρωμές τόκων και κεφαλαίων* δανειακών αναγκών ιδιωτικών οργανισμών να επιβαρυνθεί ο Έλληνας πολίτης, ενώ η χορήγηση ρευστότητας για την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα της Κεντρικής Ευρωπαϊκής Τράπεζας (ΕΚΤ). Πλην όμως, ο ελληνικός λαός παραδόξως καλείται να «βγάλει τα κάστανα από την φωτιά» με περικοπές μισθών και συντάξεων. Ωστόσο, επέτρεψαν να συνεχισθεί η αλόγιστη κερδοσκοπία των τραπεζών με τελικό προορισμό την αυτοκαταστροφή τους, ενώ στράφηκαν για πολλοστή φορά στον ανίσχυρο πολίτη κι ως εξιλαστήριο θύμα να τον τιμωρήσουν. Οι τιμωροί του επέβαλλαν ως ποινή την πληρωμή υψηλότερων φόρων και την αύξηση των τιμών αναγκαίων αγαθών για να θρέψουν κατεξοχήν *το αδηφάγο τέρας του τοκογλυφικού κεφαλαίου των νέο-μερκαντιλιστών εταίρων*.

Η σύγχρονη Σισύφεια καταδίκη της Ελλάδος στην μετακύλιση του βράχου των δημοσιονομικών χρεών είναι φύση αδύνατον να αναιρεθεί, διότι ούτε η Περσεφόνη συναινεί. Στα Τάρταρα του Άδη έχει καταδικαστεί, αφού οι αριθμοί δεν ψεύδονται και το τοκογλυφικό κέρδος των πιστωτών εταίρων συνεπάγεται αμετάκλητα την ζημιά της ελληνικής πολιτείας. Ήταν γνωστό στους συνένοχους εταίρους μας και στις στατιστικές

τους υπηρεσίες ότι η Ελλάδα ήδη από το 2007 κτυπούσε τον κώδωνα της χρεωκοπίας. Οι αριθμοί ήταν αμείλικτοι, αφού το δημόσιο χρέος τότε ανήρχετο στα € 250 δις και η επιβάρυνση τόκων που έπρεπε να πληρωθούν με φόρους, άνω των € 10 δις ετησίως. Όμως, αντί η « αλληλέγγυα ένωση» να σταματήσει το επαίσχυντο παιχνίδι της μισητής τοκογλυφίας το 2007, οι εταίροι μας με λάβαρο το δόγμα του νέο-μερκαντισμού έσπρωξαν την λαβωμένη Ελλάδα πιο μπροστά στο χείλος του Καιάδα για να κατακτηθεί αμαχητί. Αιτία υπήρξε, η περιβόητη έγκριση της αχρείας αναθεώρησης του ΑΕΠ της χώρας, κι ως φυσικό γίναμε διεθνής περίγελος με την προσθήκη στο ΑΕΠ *αόρατων εσόδων*, ορισμένων παράξενων επαγγελμάτων. Επίσης επεβλήθη ως ποινή η καταβολή *προστίμου* € 1.1 δις ως αντίτιμο την χορήγηση *αδείας χρεωκοπίας* της Ελλάδος.

Παρότι τρεις ολόκληροι αιώνες χωρίζουν την εποχή της παγερής δήλωσης «με την *πληρωμή ειδικού προστίμου* στον “βασιλιά” η άδεια αμέσως εχορηγείτο» που με δριμύτητα εξέφρασε ο Adam Smith, η σύγχρονη πρακτική των ευρωπαϊών εταίρων μας είναι πανομοιότυπη εννοιολογικά, αλλά και εκ του αποτελέσματος. Στην εποχή της δεσποτικής μοναρχίας του 17^{ου} & 18^{ου} αιώνας η χορήγηση μονοπωλιακών προνομίων υπό μορφή προστίμου οδηγούσε στη καταδυνάστευση του δημοσίου συμφέροντος κι ανταγωνισμού. Ενώ στη σημερινή εποχή, η χορήγηση άδειας για να χρεωθεί το δημόσιο μέχρι τον λαιμό, αποτελεί το *κώνειο* του αργού θανάτου, με μία σημαντική διαφορά, τους επινίκιους πανηγυρισμούς των *επίορκων πολιτικών και τοκογλύφων*.

Έτσι άνοιξαν οι Συμπληγάδες Πέτρες για να περάσει τάχιστα η Αργώ της *δημοσιονομικής κραιπάλης* κι όχι η Αργώ της Αργοναυτικής Εκστρατείας με τον Ιάσωνα ως αρχηγό. Οι αργοναύτες με την επιστράτευση του Ηρακλή, εξ ίσου την αφθονία του χρήματος αναπολούσαν ξεκινώντας από την αρχαία Ιωλκό, τον σημερινό Βόλο, με τελικό προορισμό την μακρινή Κολχίδα για την απόκτηση του πολυπόθητου συμβόλου του πλούτου και της ευημερίας, το περιζήτητο «χρυσόμαλλο δέρας». Την αλληγορική μετουσίωση του χρήματος, του χρυσού νομίσματος της εποχής εκείνης που η απόκτηση του σήμαινε την λύτρωση από τις οικονομικές στερήσεις, ο ευφυής Ιάσων επωμίσθηκε τον άθλο της αναζήτησης του, σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, ως απεικόνιση της πανάρχαιας προσπάθειας της ανθρώπινης φυλής να βελτιώσει τις οικονομικές της συνθήκες. Ο Ιάσων είχε επίγνωση των δυσκολιών του εγχειρήματος, γι αυτό έστειλε κήρυκες σ’ όλη την αρχαία Ελλάδα για την επάνδρωση της Αργώ με τους πιο επάξιους

και ικανούς πολεμιστές της. Επίσης, εισακούστηκε η επίκληση του στους θεούς και επέτρεψαν την Αθηνά να επιβλέπει με το δημιουργικό πνεύμα και σοφία της, την κατασκευή της θρυλικής τριήρους.

Τουναντίον οι αρχηγοί της σύγχρονης πολιτείας ούτε την αρχαία μας ιστορία σεβάστηκαν, αλλά ούτε τον συμβολισμό της μυθολογίας κατανόησαν, μπερδεύοντας το προτέρημα της *νόησης με το 'προσόν' της απάτης*, 'της υπό του θείου επιβληθείσα μανία φρένων'. Με αποτέλεσμα ούτε τους κήρυκες απέστειλαν προς εξεύρεση ικανών κι έμπειρων στελεχών για την επάνδρωση των υπουργείων τους, αγνοώντας ότι ο μύθος δεν είναι σχολικό παραμύθι, αλλά η αλληγορική αφήγηση της δικής του προσωπικής αληθείας. Μιας αλήθειας που συνδέεται με μια παλαιότερη κοινωνία της οποίας οι αξίες κι η κουλτούρα έχουν διαχρονική ισχύ, που χωρίς τις επιτεύξεις της, την φαντασία και το δημιουργικό πνεύμα της εκπλήρωσης, τ' ονομαζόμενο αρχαίο ελληνικό, η Ευρωπαϊκή παιδεία κι επιστήμη, που τώρα περιέργως εκκαλούμεθα από τους επίορκους πολιτικούς να μιμηθούμε, θα ήταν σήμερα πολύ πτωχότερη.

Όμως, η αξιόποινη πρακτική της άθλιας δωροδοκίας των μελών του εθνικού κοινοβουλίου εντάθηκε με πρωτοφανή δριμύτητα ως μία γενική επιδημία την τελευταία δεκαετία, με συνέπεια να μετατραπεί σταδιακά η παραπαίουσα οικονομία της Ελλάδος σε δουλοπαροικία του χρέους. Είναι λοιπόν φανερό, ότι η οικονομική κατάρρευση της χώρας, ο όλεθρος της εξευτελιστικής χρεοκοπίας επήλθε, αφού πρώτα οι πολιτικοί ηγέτες με πανουργία θέσπισαν τον περιβόητο νόμο «περί ευθύνης υπουργών». Ο νόμος αυτός της δημόσιας καταισχύνης, πασιγνωστος ως η άδεια της λεηλασίας του εθνικού πλούτου, καταδυναστεύει την λαϊκή κυριαρχία, αφού απαλλάσσει τους εκλεγμένους λειτουργούς της που εξαγοράσθηκε η συνείδηση τους, από την ταπείνωση της φυσικής καταδίκης των δεσμών. Παρά ταύτα, οι αργυρώνητοι πολιτικοί μέσα στη παραζάλη της ενοχής των αξιόποινων πράξεων τους παρέβλεψαν το πιο οδυνηρό, τις ερινύες νύμφες της αιώνιας καταδίκης στις συνειδήσεις των δημοκρατικών πολιτών.

Είναι επίσης φανερό ότι η οικονομική πανωλεθρία της σύγχρονης Ελλάδος που ο ξέφρενος τοκογλυφικός δανεισμός την οδήγησε στον *όλεθρο* της χρεωκοπίας και στον τίτλο του διεθνούς χρηματοοικονομικού πειραματόζωου, προκλήθηκε κι από την δική μας ανοχή ενός άκρως *διεφθαρμένου πολιτικού συστήματος*. Ενός δικομματισμού που

συνέδραμε αποφασιστικά με τις λανθασμένες οικονομικές του επιλογές στην αδιανόητη καταστροφή της παραγωγικής υποδομής της χώρας μας την τελευταία τριακονταετία. Η ζοφερή σημερινή κατάσταση της μείωσης εισοδημάτων με αυξανόμενους ρυθμούς πληθωρισμού κι ανεργίας ως προπομπός δυσοίωνων εξελίξεων δεν συνεπάγεται de facto την μελλοντική διείδυση της γερμανικής κυριαρχίας στην ελληνική επικράτεια ως μια 'νέα κατοχή' της υλικής στέρσης και γενικής μιζέριας. Η χώρα μας αν κι αποτελεί ένα μικρό γρανάζι της ευρωπαϊκής οικονομικής συγκυρίας, εντούτοις δίνει το στίγμα της ενδεχόμενης λαϊκής εξέγερσης, που ίσως προκαλέσει domino σ' άλλες ομοειδείς χώρες, επειδή, όπως ο μεγάλος στοχαστής αναφέρει, οι λαοί επαναστατούν λόγω των άδικων νόμων και της ανισότητας των περιουσιών, όροι που πληρούν οι παρούσες συνθήκες.

Γιατί λοιπόν οι κυβερνήσεις μας υποδύθηκαν το ρόλο του χαμένου (loser's game), αφού ήταν ήδη γνωστό από αρχαιοτάτων χρόνων ότι η ουδετερότητα του χρήματος είναι έννοια εσφαλμένη και το παιχνίδι της χρηματιστικής είναι μηδενικό, καθώς το κέρδος του ενός συνεπάγονταν την ζημιά του άλλου; Αυτό αποτελεί πράγματι το μέγα ερωτηματικό που χρήζει δύο απαντήσεις. Η πρώτη είναι η άγνοια και η δεύτερη η φιλαυτία. Η άγνοια είναι έννοια υποκειμενική και δύσκολα ν' αποδειχθεί με βάση την εμπειρία η οποία όμως το δάκτυλό της έντονα κινεί προς την κατεύθυνση της φιλαυτίας. Αυτό αποδεικνύουν τα αδιάψευστα εμπειρικά στοιχεία, καθώς πτωχοί και ταπεινοί ξεκίνησαν ως βουλευτές και πλούσιοι και περίοπτοι κατέληξαν με βίλες κι άφθονες περιουσίες. Ποτέ δεν σκέφτηκαν τις μέλλουσες γενεές αλλά ως νέοι σοφιστές στην πειθώ των λόγων πίστεψαν κι όχι στην αλήθεια. Την διγλωσσία της ρητορικής, « της δημιουργού πειθούς» πρότασαν ως την επ' αμοιβή τέχνη «πάντων χρημάτων μέτρον ο άνθρωπος». Αυτός είναι ο επίλογος μιας θλιβερής οικονομικής ιστορίας που μας μετέτρεψε σε ακούσιους ποιητές, για να απαλύνει η πικραμένη ελληνική ψυχή που δεν θα ηρεμήσει, εάν δεν λογοδοτήσουν οι ιθύνοντες κι αποδοθεί δικαιοσύνη.

Σπύρος Λαβδιώτης

15 Μαΐου 2010
Τηλ. 210-8073833